

VårKultur 2014

Tema: Barn och böcker – läsglädje i vardagen

**Sydkustens landskapsförbund
Biblioteken i Åbo, Pargas och Kimitoön
Åbolands Ungdomsförbund**

Vi tackar:

**Samarbetsparter och aktörer
Martha och Albin Löfgrens kulturfond
Nygréns stiftelse
Svenska Kulturfonden
Förlaget Fontana Media
Schildts & Söderströms**

VårKultur 2014, Barn och böcker – läsglädje i vardagen

Allmänt

VårKultur är ett samarbete mellan Sydkustens landskapsförbund och kultursektorerna i Pargas, Åbo och Kimitoön. Målet med satsningen, som startade 2007, är att lyfta fram ett tema och ordna olika evenemang, diskussioner och seminarier i anknytning till temat. Avsikten är att engagera och nå en bred publik samt att skapa gemenskap över kommungränserna utgående från kulturen. Det är givande och lärorikt att samarbeta kring ett gemensamt projekt där man har nytta av varandras kunskaper och kontakter. Tidigare teman för samarbetet har varit musik, litteratur, historia, berättande, "kultur för och med seniorer", "fotografering och fotokonst" samt "fest och kalas".

Sydkusten fungerar som koordinerande instans och arbetsgruppen kompletteras med expertis inom det tema man valt. Temat var i år Barn och böcker och närmaste samarbetsparter har varit biblioteken samt Åbolands Ungdomsförbund. Kurser och seminarier har också ordnats i samarbete med Åbo Akademi samt med yrkeshögskolan Novia.

Marknadsföring och information

Illustration

För temat utarbetade Sydkustens praktikant Catarina Ahlstrand en bild som användes för att illustrera temat i annonser, informations-tidningen, på webben, sociala media och på olika informationsblad. Till höger en detalj ur bilden, som också användes i olika sammanhang.

Bilaga i ÅU

Detta år beslöt man igen göra en annonsbilaga i ÅU för att uppmärksamma projektet. Bilagan gjordes 12-sidig och innehöll information om programmet och artiklar i anslutning till temat. Bilagan distribuerades med ÅU:s meganummer den 14.3.2014. Dessutom togs ett särtryck på 500 exemplar. Produforum Åboland presenterade i bilagan aktörer, som på olika sätt sysslar med ordkonst. ÅU-bilagan var lyckad med intressant innehåll, men det är svårt att veta hur många som läser den. Det blev rätt många exemplar kvar i biblioteken, folk kanske inte förstod att ta dem. Pärmen var inte helt praktisk – man såg inte riktigt vad det handlade om när tidningen låg framme.

Webbsidan

Sydkusten upprätthåller sedan 2012 webbplatsen www.varkultur.fi. På webbplatsen samlas aktuell information om VårKultur, men där finns även information om tidigare års satsningar. I år kanaliserades en stor del av informationen till de åboländska bibliotekens gemensamma webbplats www.blanka.fi.

Skolbesök

Skolbesök gjordes för att berätta om boktipsfilmkampanjen. De flesta besöken gjordes av Sydkustens praktikant Catarina Ahlstrand tillsammans med Nicole Mattsson på Åbolands Ungdomsförbund. De besökte bland annat Malms skola och Skräbböle skola i Pargas samt Sirkkala skola och Cygnaeus skola i Åbo. Skolbesöken gjordes lite för sent för att riktigt hinna engagera skoleleverna.

Bokmärken

Bokmärken trycktes upp i 1000 exemplar som reklam för boktipsfilmkampanjen på www.blanka.fi. Bokmärkena delades ut på biblioteken och till elever i samband med skolbesöken.

Övrigt

VårKultur har synats på sociala medier, bl.a. på Facebook. Där fanns en grupp för allmän information om VårKultur, samt en intern diskussionsgrupp. Även biblioteken har aktivt uppdaterat sina webbsidor med information om programmet på biblioteken. Information har även spridits via e-post samt nätportalerna Kulturpost och Kulturforum.

Utöver detta har de enskilda evenemangen fått synlighet i olika notiser och tidningsartiklar, främst Åbo Underrättelser, Pargas Kungörelser och Annonnsbladet. Radio Vega Åboland har även uppmärksammat VårKultur i flera omgångar. Annonser har ingått i Pargas stads egen informationstidning NYTT.

Program

Seminarier, föreläsningar och kurs

Barnlitteratur och läsglädje, 1.4.2014

Seminarier ordnades i samarbete med Åbo Akademi/ämnet litteraturvetenskap. Docent **Mia Österlund** från Åbo Akademi, skolbibliotekarie **Elsbeth Randelin** från Mariehamn och ledande informationspecialist vid Åbo Akademi **Maria Lassén-Seger** fungerade som föreläsare. Under eftermiddagen presenterades även olika projekt och verksamheter kring läsande.

Arbetsgruppen ansåg att seminariet utföll väl och lockade deltagare från olika sektorer, totalt ca 80 personer. Innehållet var mångsidigt och intressant. Tidpunkten var vald så att lärare skulle kunna räkna det som fortbildningsdag. För att lärarna skulle ha använt sig av möjligheten i ännu högre grad borde information ha gått ut redan i början av höstterminen. Arbetsgruppen kunde efteråt konstatera att seminariet kanske lockat flera från bibliotekssektorn om det ordnats dagtid, men i så fall färre lärare. Programmet var mycket intensivt och var kanske lite för omfattande för en kväll. Det gjorde att alla inte stannade ända till slut.

Under VårKultur ordnades även en läsinspirationskväll med Agneta Möller-Salmela i Kimito, en kurs i Storytelling med berättaren Claire Hewitt samt öppna dörrar i Ordboet. Bibliotekarien Elsbeth Randelin besökte Amosparkens skola och höll läsinspiration för årskurs 5-6.

Boktipsfilmen

Läskampanjen boktipsfilmen riktade sig till barn och unga i årskurs 3-9. Målet var att skapa nytt innehåll på www.blanka.fi och ge barn och unga möjlighet att göra bokrecensioner på ett nytt sätt, nämligen i filmform. Filmerna skulle vara 1-2 minuter långa och kunde göras med valfri teknik. Västanfjärds skola fungerade som pilotskola och där gjordes några modellfilmer. Öppna verkstäder ordnades på biblioteken, men filmer gjordes också i samarbete med skolklasser. Det senare visade sig mycket mera effektivt eftersom verkstäderna inte besöktes av mera än ett par personer.

Totalt lämnades 20 filmer in av närmare 40 barn och unga, de flesta av dem i årskurs 3-6. Bland deltagarna lottades bokpriser och presentkort ut (se bilaga 2). Alla utom två filmer gjordes i

samarbete med skolklasser. Vi konstaterade att det är svårt att nå barnen på fritiden. Några skolor nappade på idén att göra filmer under skoltid och speciellt i skolor som är lite avlägsna gladde man sig över att personal kunde komma och hjälpa med både teknik och praktiskt genomförande. Förhoppningsvis kommer skolor att i fortsättningen använda sig av möjligheten att samarbeta med biblioteken kring boktipsfilmer.

Resultatet av kampanjen är närmast att biblioteken har kommit igång med att göra boktipsfilmer och att personalen har lärt sig tekniken. I Kimito bibliotek kommer man att starta en ungdomsblogg och har tänkt att boktipsfilmer kan bli en del av den verksamheten. Åbo stadsbibliotek har fått en hel klassuppsättning Ipads och har därmed lätt att fortsätta göra filmer, medan det i övriga bibliotek kan vara svårare att förverkliga eftersom teknisk utrustning saknas. Kampanjen resulterade i nytt, intressant innehåll på de åboländska bibliotekens webbsida och synlighet för biblioteken.

Utställningar

Sydostens mobila fantasiutställning Ordboet turnerade i åboländska skolor under Vårkultur. Ordboet är en pedagogisk inlärningsmiljö som ger möjligheter och inspiration till att jobba med språkstimulerande verksamhet på olika sätt. Ordboet var i Dalsbruks skola 3.3-24.3, i Cygnaeus skola i Åbo 25.3-28.4 samt i Malms skola i Pargas 28.4-23.5. I augusti byggs ordboet upp i Amosparkens skola i Kimito.

Ordboet har varit populärt och både lärare och elever i skolorna var mycket nöjda med att få ha utställningen, som gett både inspiration och nya idéer.

Illustratören Linda Bondestams utställning visades på Villa Lande under hela april månad. Öppningen ordnades i samband med bibliotekets 1-årsdag i Villa Lande. Utställningen var fin, men ganska sliten. Till utställningen hörde ordkonstuppgifter, men inga grupper besökte utställningen för att göra uppgifterna.

Ordkalas

Ordkalaset "Sagor, superhjältar och saft" ordnades på sammanlagt sju bibliotek. Kalaset förverkligades på olika sätt. Utgångspunkten var att man skulle göra något på biblioteken samtidigt. Arbetsgruppen kunde efteråt konstatera bland annat att lördagsöppet i april inte fungerar speciellt bra i skärgården och några bibliotek valde en annan dag för evenemanget. Vi konstaterade också att enskilda programnummer och dragplåster fick tydligare profil än helheten. Det var svårt för publiken att se sambandet mellan olika evenemang.

Övrig verksamhet

Under VårKultur-tiden har också kontinuerlig verksamhet fortsatt i form av sagostunder, barnens lördag, ordbagaren på Åbo stadsbibliotek och mycket mer. Lerfigurer gjordes på Sirkkala skola tillsammans med bibliotekarie Leena Pylkkö. Temat var "Glad figur som läser". Figurerna ställdes sedan ut i Åbo stadsbibliotek. Kimito bibliotek firade 1-årsdag i Villa Lande med brandbil, sagostund, utställningsvernissage och program.

Lässtimulerande verksamhet sker kontinuerligt, både i skolor och bibliotek och i olika kampanjer och projekt och en avsikt med VårKultur var därför att lyfta fram detta under ett gemensamt paraply.

Catarina Ahlstrand från yrkeshögskolan Novia praktiserade vid Sydkusten under VårKultur. Hennes uppgifter var bland annat att marknadsföra boktipskampanjen och att planera ordkalas och annan verksamhet i samråd med biblioteken.

Programmet i sin helhet i bilaga 1.

Ekonomi

Samarbetet har i det stora hela byggts på att parternas egna arbetsinsatser utgör egen finansiering.

Det stöd som arbetsgruppen fått har närmast gått till köptjänster och löner för utomstående personal, material, priser i tävlingar samt marknadsföring. Arbetsgruppen har stått för de gemensamma satsningarna och för koordinering och marknadsföring, medan de enskilda arrangörerna har finansierat sina egna evenemang. Produforum Åboland bidrog med annonskostnader, Åbo Akademi stod för seminarieutrymmen 1.4 och yrkeshögskolan Novia stod för arvodet och för utrymmen vid kursen i storytelling 11-12.4.

Sammanställning av de gemensamma kostnaderna görs separat.

Avslutning

Avslutningsvis kan man konstaterat att temat var mycket aktuellt och engagerade många deltagare. Läsningens betydelse har lyfts fram extra mycket på grund av sjunkande resultat i Pisa-undersökningar. Många åtgärder görs i skolor, på bibliotek och av olika organisationer och kommuner. Genom årets satsning ville vi bland annat lyfta fram det som görs och hitta ytterligare infallsvinklar. Vi ville även poängtera att det inte bara är skolornas uppgift att uppmuntra till läsning, utan att det som sker på fritiden är avgörande. Vi ville också lyfta fram bibliotekens roll och möjligheter och har kunnat konstatera att VårKultur har gett synlighet för biblioteken och gett nytt innehåll både för verksamheten och för webben.

Gällande fortsättning kan man konstatera att man i Kimitoön kommer att satsa extra mycket på ungdomar år 2015. Biblioteken kommer att fortsätta jobba kring bloggande och läsning och i samband med det kan man också fortsätta med boktipsfilmer. Eventuellt gör biblioteken en gemensam satsning kring frågorna.

Vi har kunnat konstatera att det är svårt att nå ungdomar utanför skolan. Bland annat borde man använda nya sociala medier måste för att engagera dem. En idébank med tips och idéer gällande läsinspiration för både bibliotekarier och lärare skulle vara bra. Det finns planer på att utveckla en dylik under det läsambassadörsprojekt som startar hösten 2014. Projektet finansieras av Svenska Kulturfonden och administreras av Sydkustens landskapsförbund.

Bilaga 1

Tid	Program	Plats/medarrangör	Antal deltagare/kommentar
1.4	Barnlitteratur och läsglädje	Åbo Akademi, Åbo	Ca 80 personer
1.4	Skolbesök med Elspeth Randelin	Amosparkes skola, Kimito	Årskurs 5-6
3.4	Läsglädje och läsinspiration med Agneta Möller-Salmela	Villa Lande, Kimito	
7.4	Storytelling med Claire Hewitt	Pargas bibliotek	Ca 50 besökare
9.4	Bibliotekets 1-års kalas med program	Villa Lande, Kimito	
	Brandbil		ca 70 barn
	Bondestams & Sandelins föreställningar		ca 60 deltagare
	Årets låntagare-utdelningen		29 personer
	Utställningsvernissage		15 personer
11-12.4	Berättarworkshop	Novia, Åbo	25 deltagare
13.4	Ordkalás/familjedag	Korpo bibliotek	Samarbete med Folkhälsan
22.4	Ordkalás	Nagu bibliotek	Samarbete med Lyan
23.5	Ordkalás/sånger och berättelser från Knotteland	Houtskärs bibliotek	30 besökare
26.4	Ordkalás m pyssel, musik, sagoläsning	Åbo Stadsbibliotek	30 besökare
26.4	Ordkalás/barnens lördag / Apan Anders	Pargas bibliotek	80 besökare
26.4	Ordkalás/teater / ÅST:s Mamma Mu	Kimito bibliotek	100 besökare
26.4	Ordkalás/dansteater Marianne Petters	Dalsbruks bibliotek	Ca 35 besökare

Bilaga 2

Vinnare boktipsfilmen

Presentkort á 20 euro till bokhandeln i Kimito

Alice Sundman, Västanfjärd
Fanni Lastumäki, Taalintehdas

Presentkort á 20 euro till bokhandeln i Pargas

Olivia Jalonen, Pargas
Katarina Lauha

Bokpriser

Joacim Oksanen, Västanfjärd
Yvonne Hoffman: Fånge hos tsaren

Wilma Bergström, Västanfjärd
Marita Gleisner: Festen är min

Ronja Rekilä, Pargas
Monica Viström-Jokela: Ellens annorlunda chat

Ingela Hermansson, Pargas
Monica Viström-Jokela: Ellens annorlunda fest

William Pettersson, Korpo
Malin Klingenberg & Joanna Vikström Eklöv: Irene och sedelsugen

Ida-Maria Söderholm, Korpo
Birgitta Boucht: Dygnet har 179 timmar

Julian Nylund, Pargas
Marianne Backlén: Kopparorm

Jessica Jungman, Korpo
Monica Viström-Jokela: Ellens annorlunda tävling

Matilda Granqvist, Pargas
Monica Viström-Jokela: Ellen Annorlunda, Stjärnroller och magplask

Matilda Guseff, Västanfjärd
Henrika Andersson: nagu-nalle min amour

Träsk skola i Houtskär delade ut följande böcker:

Monica Viström-Jokela: Ellens annorlunda sommar
Monica Viström-Jokela: Ellens annorlunda resa
Hasse Ahlstrand: Knotteland

Vinnare i korsordstävlingen, som fanns i ÅU-bilagan

Jasmine Hagelberg, Dragsfjärd
Tove Jansson: Det osynliga barnet

Thilda Nordell, Dragsfjärd
Anna Gullichsen och Cara Knuutinen: Saga Blom kollar in våren